

મેળાની મોજ

0224CH10

રૂપલને મેળામાં જવું ખૂબ જ ગમે છે. તે તેની બહેનપણીઓ સાથે સ્થાનિક મેળાની મુલાકાત લે છે. તેની માતાએ તેને ₹ ૫૦ આપ્યા હતા. તેણે તેનો મોટા ભાગનો ખર્ચ તેની મનપસંદ સવારીઓ (રાઈડ્ઝ) પર કર્યો.

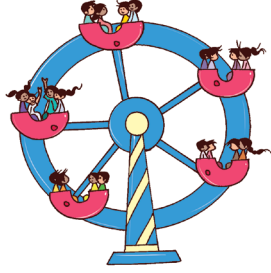
બાળકો મેળામાં કઈ વસ્તુઓની મજા લે છે, કોની સાથે જાય છે, શું ખરીદે છે અને ત્યાં કેટલા રૂપિયા ખર્ચ કરે છે તેની ચર્ચા કરો.

મેં કેટલો ખર્ચ કર્યો?

₹ ૧૦

સવારી પાછળ ખર્ચવામાં આવેલાં કુલ નાણાં =

રૂપલની માતાએ
આપેલાં નાણાં

—

ખર્ચવામાં
આવેલાં નાણાં

=

રૂપલ
પાસે વધેલાં નાણાં

રૂપલની એક બહેનપણી પાસે ₹ ૫૦ માંથી ₹ ૮ બચ્યા છે. તે જાણવા માંગતી હતી કે તેણે કેટલા રૂપિયા ખર્ચ્યા છે. ચાલો, આપણે તે શોધવાની રીત જોઈએ.

મારી પાસે ₹ ૮ બચ્યા છે અને મેં સવારીઓ પાછળ ₹ ૨૦ ખર્ચ્યા છે, જે કુલ ₹ ૨૮ થયા. એ પછી મેં નાસ્તા પાછળ ₹ ૨૦ ખર્ચ્યા છે, જેથી કુલ ₹ ૪૮ થયા અને મેં કેન્ડી પાછળ ₹ ૨ ખર્ચ્યા છે, એટલે ₹ ૫૦ થયા. એટલે કુલ મળીને, મેં ₹ ૪૨ ખર્ચ્યા છે.

$$\begin{aligned} ₹ ૮ + ₹ ૨૦ &= ₹ ૨૮ \\ ₹ ૨૮ + ₹ ૨૦ &= ₹ ૪૮ \\ ₹ ૪૮ + ₹ ૨ &= ₹ ૫૦ \\ \hline &₹ ૪૨ \end{aligned}$$

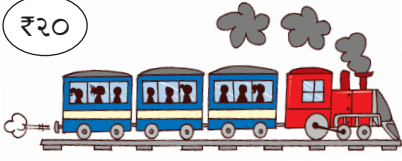
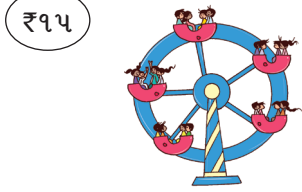
જો તમારા પિતાએ તમને મેળા માટે ₹ ૪૦ આપ્યા અને અત્યારે તમારી પાસે ₹ ૩ બચ્યા હોય, તો તમે કેટલા રૂપિયા ખર્ચ્યા? શોધી કાઢો.

ચાલો કરીએ

ક. ખરીદવા માટે કુલ કેટલા રૂપિયાની જરૂર પડશે ?

સવારી	ટિકિટની સંખ્યા	રકમ
	૨	₹ _____
	_____	₹ ૩૦
	૨	₹ _____

ખ. આપણે જોયું કે રૂપલ અને તેની બહેનપણીઓએ જુદી જુદી ચલણી નોટો અને સિક્કાનો ઉપયોગ કર્યો છે. ચાલો, આપણે સામાન્ય રીતે ઉપયોગમાં લેવાતાં બીજાં ભારતીય ચલણને જોઈએ.

₹૧૦૦

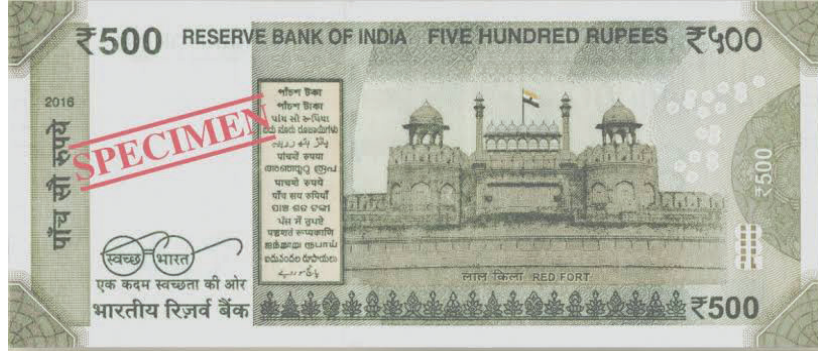
₹૨૦૦

₹૫૦૦

ગા. રૂપ૦૦ ની નોટ પર રૂપ૦૦ કેટલી વખત લખવામાં આવ્યું છે તેની સંખ્યા ગણો.

૧. પાંચસો રૂપિયા શબ્દોમાં

_____ વખત લખાયેલ છે.

૨. ૫૦૦ એ સંખ્યામાં

_____ વખત લખાયેલ છે.

₹ ૫૦૦ ની નોટ પર કયા
ઐતિહાસિક સ્મારકની તસવીર
છપાયેલી છે? તમે આ સ્મારક
જોયું છે?

બાળકોને અન્ય ચલણી નોટોનું અવલોકન કરવા અને તેમની લાક્ષણિકતાની ચર્ચા કરવા કહો. ખાસ કરીને દિવ્યાંગ લોકો માટે દરેક ચલણી નોટ પર આપેલી વિશેષતાઓની ચર્ચા કરો. જેમ કે ચલણી નોટોની કિનારી પરની રેખાઓ, ચલણી નોટ પર લખેલી સંખ્યાઓ વગેરે.

તેજલની દાદીએ તેને કેટલાક જૂના સિક્કા બતાવ્યા જે તેણે પહેલાં કદીય જોયા ન હતા. ચાલો આપણે પણ આ સિક્કાઓ પર એક નજર કરીએ.

૨૫ પૈસા

૫૦ પૈસા

૧૦ પૈસા

૨૦ પૈસા

તેની દાદી ૧ રૂપિયો આપવા માટે ૫૦ પૈસાના ૨ સિક્કા આપતા હતા.

૫૦ પૈસા

+

૫૦ પૈસા

=

₹ ૧

૧૦૦ પૈસા = ૧ રૂપિયો

ક. ૧ રૂપિયો આપવા માટે ૨૫ પૈસાના કેટલા સિક્કા આપવા પડશે? નીચેના ખાનામાં સિક્કા દોરો.

= ₹ ૧ અથવા
૧૦૦ પૈસા

ખ. ૨૦ પૈસાના કેટલા સિક્કાથી ₹ ૧ થશે?

કુગ્ગા ફોડો

મટરુ એક 'કુગ્ગા ફોડો' રમતની દુકાને જાય છે. તેને કુગ્ગા ફોડવા માટે ₹૧૦ માં ત્રણ તક મળશે. ચાલો, આપણે જોઈએ કે મટરુ કેટલા રૂપિયા જીતે છે?

ક. જો મટરુ નીચે પ્રમાણેના કુગ્ગા ફોડે તો તેને કેટલા રૂપિયા મળશે?

 	₹૩
  	
  	
 	

ખ. જો તેણે નીચેની રકમ મેળવવી હોય તો તેણે કયા રંગના અને કેટલા ફુગ્ગા ફોડવા પડશે? તેટલા ફુગ્ગા દોરો અને તેમને રંગો.

	₹૧૭
	₹૨૨
	₹૩૧

ગ. સૌથી વધુ રૂપિયા કમાવવા માટે તમે કયા ત્રણ જુદા જુદા રંગના ફુગ્ગાને ફોડશો? તેમને દોરો અને રંગ પૂરો.

જાતેલી કુલ રકમ =

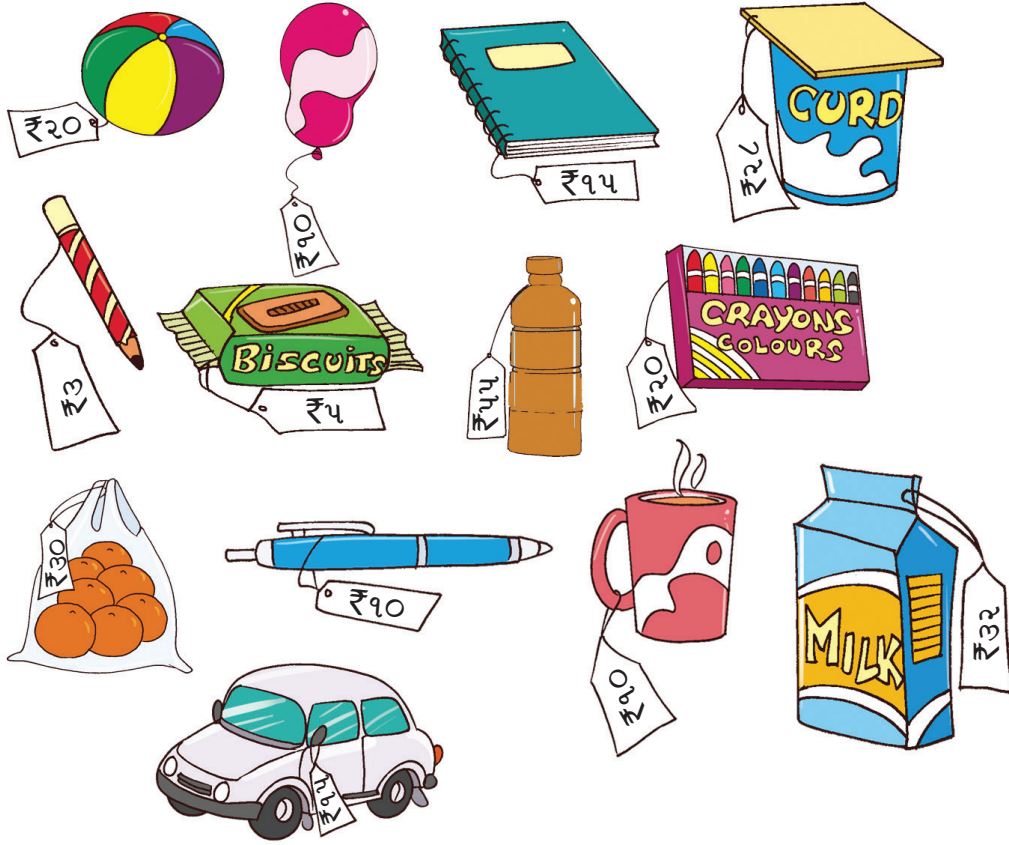
ઘ. જો મટરૂ પાસે ચાર તક હોય, તો તે કયા જુદા જુદા રંગના ફુગ્ગાને ફોડીને સૌથી વધુ રૂપિયા કમાઈ શકે છે? તે ફુગ્ગા દોરો અને રંગ પૂરો.

જાતેલી કુલ રકમ =

ચાલો, ખરીદી કરીએ

વસ્તુઓ	વસ્તુઓ ખરીદવા માટે જરૂરી રૂપિયા	તમારી પાસેના રૂપિયા	બચેલા રૂપિયા/ જરૂરી રૂપિયા
	₹ _____		₹ _____
	₹ _____		₹ _____
	₹ _____		₹ _____

ચાલો કરીએ

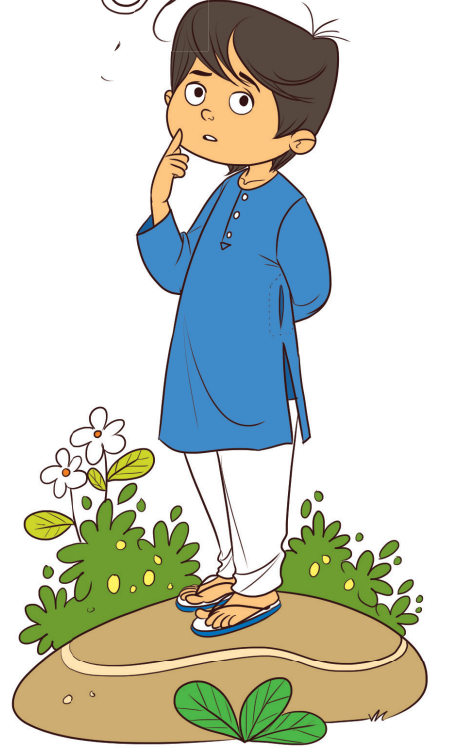
$$\begin{array}{r} ₹ ૧૮ \\ + ₹ ૩૨ \\ \hline \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ₹ ૧૫ \\ + ₹ ૨૭ \\ \hline \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ₹ ૪૭ \\ + ₹ ૫૦ \\ \hline \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ₹ ૨૨ \\ + ₹ ૩૫ \\ \hline \\ \hline \end{array}$$

શું તમે જોયું છે કે કેટલીક વાર
આપણે મોબાઇલ ફોનનો ઉપયોગ
કરીને પૈસાની ચૂકવણી કરીએ
છીએ?

ક. જયંતે ₹૨૫ કલમ (પેન) પર અને ₹૪૦ નોંધપોથી પર ખર્ચ્યા.

તેણે કુલ કેટલા રૂપિયા ખર્ચ્યા?

ખ. મીરા પાસે ₹૪૩ છે. કનિકા પાસે મીરા કરતાં ₹૧૪ વધારે છે,

તો કનિકા પાસે કુલ કેટલા રૂપિયા છે?

ગ. બ્રેડના પેકેટની કિંમત ₹૩૦ છે અને એક ચોકલેટની કિંમત

₹૬૦ છે. આ વસ્તુઓ ખરીદવા માટે વિવેકને કેટલા રૂપિયાની

જરૂર છે?

ઘ. અજયની પાસે ₹૫૮ છે. તેણે બજારમાં ₹૪૮ વાપર્યા. હવે તેની પાસે કેટલા રૂપિયા

બચ્યા છે?

પ્રોજેક્ટ કાર્ય

જ્યારે પણ તમે તમારા માતાપિતા સાથે બજારમાં ખરીદી કરવા જાઓ ત્યારે તમે ખરીદેલી ચીજવસ્તુઓ અને તમે ખર્ચેલાં કુલ નાણાંની યાદી બનાવો.

આવા વધુ સંદર્ભો બનાવો અને પ્રશ્નો પૂછો કે શું બાળકો સરવાળો કરશે કે બાદબાકી? ચર્ચા દ્વારા બાળકોમાં પૈસા બચાવવાનું મૂલ્ય કેળવો.

